

ปัจจัยที่มีผลต่อการใช้ระบบชำระเงินอิเล็กทรอนิกส์ของผู้ประกอบการร้านค้า ตำบลแม่กา จังหวัดพะเยา

Factors Influencing Entrepreneurs Choosing an Electronic Payment System in Mae Ka Sub-district, Phayao Province

สิทธิชัย ลีวิวัฒน์วงศ์¹, วัลลพ ล้อมตะคุ¹, น้ำฝน คำนวน², รัตนาวดี สามบุญ², รุจิรา คำมงคล²
Sittichai Leewiwatwong¹, Wanlop Lomtaku¹, Namfon Khamnuat²,
Rattanawadee Samboon², Rujira Kamemongkon²

Received: 15th June 2021

Revised: 2nd August 2021

Accepted: 17th August 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการใช้ระบบชำระเงินอิเล็กทรอนิกส์ของผู้ประกอบการร้านค้า ตำบลแม่กา จังหวัดพะเยา กลุ่มตัวอย่างจำนวน 240 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที (t-test) และแบบจำลองโลจิสติกแบบสองทางเลือก

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีช่วงอายุ 40-49 ปี มีสถานภาพสมรส มีวุฒิการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี มีระดับรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 15,000 บาท ปัจจัยการยอมรับเทคโนโลยีด้านคุณลักษณะของนวัตกรรม ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด และปัจจัยการยอมรับเทคโนโลยีด้านการติดต่อสื่อสาร ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยปัจจัยที่มีผลต่อการใช้ระบบชำระเงินอิเล็กทรอนิกส์ของผู้ประกอบการร้านค้า ตำบลแม่กา จังหวัดพะเยา มากที่สุดคือ ปัจจัยส่วนบุคคล และจากการวิเคราะห์พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านสถานภาพ มีอิทธิพลต่อการใช้ระบบชำระเงินอิเล็กทรอนิกส์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: ระบบชำระเงินอิเล็กทรอนิกส์, ผู้ประกอบการร้านค้า

Abstract

In this research, ed investigated the factors influencing an entrepreneur using an electronic payment system in Mae Ka sub-district, Phayao province. The data was collected from 240 people using questionnaires. The statistical methods used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test and binary logic model.

¹ สาขาวิชาการเงินและการลงทุน คณะบริหารธุรกิจและนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

² นักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการลงทุน คณะบริหารธุรกิจและนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

¹ School of Business and Communication Arts, University of Phayao

² Bachelor of Business Administration, School of Business and Communication Arts, University of Phayao

The results of the study showed that most of the respondents were married females, age 40-49 years old. They held an educational degree lower than a bachelor's degree. Their monthly income was less than 15,000 baht. For the communication technology adoption factor, most opinions were at high level. The factor, the most influenced entrepreneurs using electronic payment system was personal factor. From the analysis of results, the marital status was a personal factor influencing to entrepreneur using electronic payment systems at the significance level of 0.05.

Keywords: Electronic payment system, Entrepreneurs

บทนำ

ประเทศไทยยุค 4.0 หรือ ไทยแลนด์ 4.0 เป็นวิสัยทัศน์เชิงนโยบาย ในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย หรือ โมเดลพัฒนาเศรษฐกิจของรัฐบาลภายใต้การนำของ พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ที่เข้ามาบริหารประเทศบนวิสัยทัศน์ที่ว่า “มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน” ที่มีภารกิจสำคัญในการขับเคลื่อนปฏิรูปประเทศด้านต่างๆ เพื่อปรับแก้ จัดระบบ ปรับทิศทาง และสร้างหนทางพัฒนาประเทศให้เจริญ สามารถรับมือกับโอกาสและภัยคุกคามแบบใหม่ๆ ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและรุนแรง ในศตวรรษที่ 21 ได้

“ประเทศไทย 4.0” เป็นความมุ่งมั่นของนายกรัฐมนตรี ที่ต้องการปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจไปสู่ “Value-Based Economy” หรือ “เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม” โดยมีฐานคิดหลัก คือ เปลี่ยนจากการผลิตสินค้า “โภคภัณฑ์” ไปสู่สินค้าเชิง “นวัตกรรม” เปลี่ยนจากการขับเคลื่อนประเทศด้วยภาคอุตสาหกรรมไปสู่การขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยี ความคิดสร้างสรรค์ และนวัตกรรมและเปลี่ยนจากการเน้นภาคการผลิตสินค้า ไปสู่การเน้นภาคบริการมากขึ้น ดังนั้น “ประเทศไทย 4.0” จึงควรมีการเปลี่ยนวิธีการทำที่มีลักษณะสำคัญ คือ เปลี่ยนจากการเกษตรแบบดั้งเดิมในปัจจุบัน ไปสู่การเกษตรสมัยใหม่ ที่เน้นการบริหารจัดการและเทคโนโลยี (Smart

Farming) โดยเกษตรกรต้องร่ำรวยขึ้น และเป็นเกษตรกรแบบเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneur) เปลี่ยนจาก Traditional SMEs หรือ SMEs ที่มีอยู่ และรัฐต้องให้ความช่วยเหลืออยู่ตลอดเวลา ไปสู่การเป็น Smart Enterprises และ Startups บริษัทเกิดใหม่ที่มีศักยภาพสูง เปลี่ยนจาก Traditional Services ซึ่งมีการสร้างมูลค่าค่อนข้างต่ำ ไปสู่ High Value Services และเปลี่ยนจากแรงงานทักษะต่ำไปสู่แรงงานที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และทักษะสูง (เพ็ญประภา ศรีประสม, 2560)

ในปัจจุบันพฤติกรรมกรรมการทำธุรกรรมทางการเงินของคนไทยมีความเปลี่ยนแปลงมากขึ้น โดยจะเห็นได้ว่าคนไทยเริ่มมีการใช้เงินสดน้อยลง (มัทยา ศรีพนา, 2562) เนื่องมาจากความก้าวหน้าด้านระบบเทคโนโลยี และนวัตกรรมทางการเงิน ส่งผลให้การใช้จ่ายระบบขนส่งสาธารณะ แม้กระทั่งการบริจาคต่างๆ ได้มีการใช้จ่ายผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Payment) เช่น บัตรเครดิต บัตรเดบิต Internet Banking Mobile Banking QR code เป็นทางเลือกให้ทำธุรกรรมทางการเงิน โดยจะเห็นได้ว่ามีผู้ลงทะเบียนพร้อมเพย์ที่สูงถึง 46.5 ล้านหมายเลข ปริมาณธุรกรรม 1,100 ล้านรายการ ซึ่งคิดเป็นมูลค่าธุรกรรมทั้งสิ้น 5.8 ล้านล้านบาท และการติดตั้งอุปกรณ์รับชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ (อีดีซี) แล้วทั้งสิ้นจำนวน 368,103 เครื่อง (ลวรรณ แสงสนิท, 2562)

รวมทั้งจากผลการสำรวจเกี่ยวกับการศึกษาเรื่องทัศนคติการชำระเงินของผู้บริโภค ประจำปี 2561 ของวีซ่า (Visa Consumer Payment Attitudes Survey 2018) (สุริพงษ์ ตันติยานนท์, 2561) ผลสำรวจฉบับนี้ศึกษาถึงทัศนคติ และพฤติกรรมการชำระเงินระบบอิเล็กทรอนิกส์ รวมถึงแนวโน้มสำคัญของผู้บริโภค จากผู้ตอบแบบสอบถามกว่า 4,000 คน จาก 8 ประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งรวมถึงผู้ตอบแบบสอบถามกว่า 500 คนจากประเทศไทย โดย 57 เปอร์เซ็นต์ ผู้บริโภคคนไทยนั้น นิยมทำธุรกรรมทางการเงินผ่านช่องทางดิจิทัล อาทิ บัตรเดบิต/เครดิต แอปพลิเคชันการชำระเงินบนสมาร์ทโฟน และคิวอาร์โค้ดเทียบกับ 43 เปอร์เซ็นต์ที่ยังนิยมใช้เงินสด โดยภาพรวมแล้วมีคนไทยจำนวนมากขึ้นที่แสดงความมั่นใจว่าประเทศไทยจะพัฒนาเป็นสังคมไร้เงินสดได้ในอนาคต ปรับตัวเข้าสู่สังคม ซึ่งผลสำรวจดังกล่าวถือเป็นสัญญาณที่ดีที่ว่าคนไทย ทั้งผู้บริโภคและร้านค้าตระหนักถึงประโยชน์จากการชำระเงินรูปแบบดิจิทัลมากขึ้นอีก (มัทยา ศรีพินา, 2562)

ปัจจุบันธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์มีบทบาทมากในระบบเศรษฐกิจ ทำให้ได้รับความสนใจและมีการใช้งานกันอย่างแพร่หลาย ประกอบกับพฤติกรรมการใช้งานอินเทอร์เน็ตของคนไทยมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นทุกปี ไม่ว่าจะเป็นการใช้โซเชียลมีเดีย ตลอดจนการทำธุรกรรมทางการเงิน โดยอิเล็กทรอนิกส์ได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการใช้จ่ายประจำวันของคนไทยโดยนำมาใช้เพื่อทดแทนเงินสด

จากสถานการณ์ปัจจุบันที่ประสบกับการแพร่ระบาดของโควิด 19 ทำให้ผู้บริโภคปรับตัวสู่โลกดิจิทัลมากขึ้น เช่น การซื้อสินค้าและชำระเงินออนไลน์ ซึ่งเป็นผลพวงของมาตรการเว้นระยะห่างทางสังคม ขณะที่ผู้บริโภคบางส่วนเลี่ยงการใช้เงินสดในการใช้จ่ายใช้สอย ซึ่งโควิด 19 เป็น

หนึ่งในปัจจัยสำคัญที่กระตุ้นให้บุคคลหันมาใช้ e-Payment มากขึ้น ส่วนหนึ่งเป็นเพราะความกังวลในการสัมผัสเงินสด (ชนพล กองพาลี, 2563)

เนื่องจากผู้วิจัยเป็นนิสิตมหาวิทยาลัยพะเยาจึงได้มีการสำรวจร้านค้าในตำบลแม่กา จังหวัดพะเยา ในเบื้องต้น พบว่าร้านค้าบางร้านยังไม่มีบริการชำระเงินผ่านอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งอาจเป็นเพราะมีข้อจำกัดต่างๆ เช่น ต้องดาวน์โหลดหลายแอปพลิเคชัน หรือพกบัตรหลายใบเพื่อใช้กับจุดประสงค์ที่ต้องการ ในขณะที่การกดเงินจากตู้ ATM ทำได้ง่ายและเร็วกว่า จึงทำให้การใช้เงินสดเป็นที่นิยมมากกว่า และอาจมีเหตุผลอื่นๆ ประกอบ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาว่า เหตุใดผู้ประกอบการร้านค้า ในตำบลแม่กา จังหวัดพะเยา จึงยังไม่ใช้ระบบการชำระเงินผ่านอิเล็กทรอนิกส์ ผู้ประกอบการร้านค้ามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการชำระเงินผ่านอิเล็กทรอนิกส์ มากน้อยเพียงใด และมีปัจจัยอะไรที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ระบบชำระเงินอิเล็กทรอนิกส์ของผู้ประกอบการร้านค้า ตำบลแม่กา จังหวัดพะเยา โดยผลการศึกษาครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการร้านค้า สถาบันการเงินและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่จะนำข้อค้นพบไปใช้จูงใจให้ผู้ประกอบการร้านค้าในตำบลแม่กา จังหวัดพะเยา หันมาใช้ระบบชำระเงินอิเล็กทรอนิกส์มากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการใช้ระบบชำระเงินอิเล็กทรอนิกส์ของผู้ประกอบการร้านค้า ตำบลแม่กา จังหวัดพะเยา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้รูปแบบของการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ในรูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research Method) โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ประชากรผู้ประกอบการร้านค้า ตำบลแม่กา จังหวัดพะเยา จำนวน 654 คน (สำนักงานจดทะเบียนพาณิชย์ เทศบาลตำบลแม่กา จังหวัดพะเยา, 2563) โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 240 คน โดยใช้วิธีสุ่มแบบเจาะจง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ขนาดของกลุ่มตัวอย่างสำหรับกรณีแบบจำลองโลจิสติกควรมีขนาดตัวอย่างไม่น้อยกว่า 30 เท่าของจำนวนตัวแปรอิสระ (วัฒนวงศ์ รัตนาพร, 2560) จำนวนตัวแปรอิสระที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เท่ากับ 8 ตัว เพราะฉะนั้นกลุ่มตัวอย่างที่น้อยสุดเท่ากับ 240 คน ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างที่จะใช้ในวิจัยครั้งนี้จึงเท่ากับ 240 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม โดยแบบสอบถามประกอบด้วย 4 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ข้อคำถามเพื่อคัดกรองกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ส่วนที่ 2 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการใช้ระบบชำระเงินอิเล็กทรอนิกส์ ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่พัฒนาขึ้น และผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงโดยผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการการเงิน (อาจารย์ประจำสาขาวิชาการเงินและการลงทุน) เรียบร้อยแล้ว รวมทั้งผ่านการทดสอบความน่าเชื่อถือ (ความเชื่อมั่นรวมเท่ากับ 0.840) ไปสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ประกอบการร้านค้าในตำบลแม่กา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา โดยสุ่มแจกแบบสอบถามแบบเจาะจง เฉพาะร้านค้าในตำบลแม่กา จังหวัดพะเยา เท่านั้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ จะใช้สถิติพรรณนา และสถิติอนุมาน โดยมีรายละเอียดดังนี้

สถิติพรรณนาที่ใช้ คือ ตารางแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ สำหรับตัวแปรเชิงกลุ่ม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ วุฒิการศึกษา รายได้รวมต่อเดือน ประเภทของกิจการ และใช้ค่าเฉลี่ย ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานในการอธิบายลักษณะที่สำคัญของตัวแปรเชิงปริมาณ ได้แก่ การยอมรับเทคโนโลยีด้านคุณลักษณะของนวัตกรรม และการยอมรับเทคโนโลยีด้านการติดต่อสื่อสาร

สถิติอนุมาน เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับและไม่ยอมรับการใช้ระบบชำระเงินอิเล็กทรอนิกส์โดยใช้แบบจำลองโลจิสติกแบบสองทางเลือก (Binary logit model) มีตัวแปรตาม 2 ทางเลือกได้แก่ การยอมรับการใช้ระบบชำระเงินอิเล็กทรอนิกส์ กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 1 และการไม่ยอมรับการใช้ระบบชำระเงินอิเล็กทรอนิกส์ มีค่าเท่ากับ 0 ส่วนตัวแปรอิสระที่พิจารณาในการศึกษานี้ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ วุฒิการศึกษา รายได้รวมต่อเดือน ประเภทของกิจการ การยอมรับเทคโนโลยีด้านคุณลักษณะของนวัตกรรม และการยอมรับเทคโนโลยีด้านการติดต่อสื่อสาร ซึ่งจะจัดอยู่ในรูปแบบอรรถประโยชน์สามารถแสดงได้ดังนี้

$$Z = \beta_0 + \beta_1 \text{SEX} + \beta_2 \text{AGE} + \beta_3 \text{STATUS} + \beta_4 \text{ED} + \beta_5 \text{INCOME} + \beta_6 \text{TYPE} + \beta_7 \text{INNOVATION} + \beta_8 \text{COMMU} + \epsilon$$

เมื่อ Z คือ อรรถประโยชน์ของการยอมรับการใช้ระบบชำระเงินอิเล็กทรอนิกส์

$\beta_0, \beta_1, \dots, \beta_9$ คือสัมประสิทธิ์ที่แสดงอิทธิพลของตัวที่ i ที่มีต่อตัวแปรตาม

SEX คือ เพศ

AGE คือ อายุ

STATUS คือ สถานภาพสมรส

ED คือ ระดับการศึกษา

INCOME คือ รายได้ต่อเดือน

TYPE คือ ประเภทของกิจการ

INNOVATION คือ การยอมรับเทคโนโลยี
ด้านคุณลักษณะของนวัตกรรม

COMMU คือ การยอมรับเทคโนโลยีด้าน
การติดต่อสื่อสาร

ϵ คือ ค่าความแตกต่างหรือความคลาด
เคลื่อน

และต่อไปนำฟังก์ชันอรรถประโยชน์ไป
คำนวณหาความน่าจะเป็นหรือโอกาสที่จะยอมรับ
การใช้ระบบชำระเงินอิเล็กทรอนิกส์ ในรูปแบบ
ความน่าจะเป็นดังสมการ ต่อไปนี้

$$P(y) = e^{z} / [1 + e]^{z}$$

เมื่อ $P(y)$ คือ ความน่าจะเป็นหรือ
โอกาสของการยอมรับการใช้ระบบชำระเงิน
อิเล็กทรอนิกส์

e คือ ค่าลambangกรรมาชาติมีค่าประมาณ
2.718

ผลการศึกษา

ผลของการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการ
ใช้ระบบชำระเงินอิเล็กทรอนิกส์ของผู้ประกอบการ
ร้านค้า ตำบลแม่กา จังหวัดพะเยา พบว่า กลุ่ม
ตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีช่วงอายุ 40-49
ปี มีสถานภาพสมรส มีวุฒิการศึกษาระดับต่ำกว่า
ปริญญาตรี มีระดับรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 15,000
บาท และเป็นกิจการประเภทอื่นๆ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ
ปัจจัยที่มีผลต่อการ ใช้ระบบชำระเงิน

อิเล็กทรอนิกส์ของผู้ประกอบการร้านค้า ตำบลแม่
กา จังหวัดพะเยา ในรูปแบบของค่าเฉลี่ย และค่า
เบี่ยงเบนมาตรฐาน อธิบายผลของข้อมูล ได้ดังนี้
ปัจจัยด้านคุณลักษณะของนวัตกรรมอยู่ในระดับ
มากที่สุดด้วยค่าเฉลี่ย (\bar{X})=4.2819 และส่วนเบี่ยง
เบนมาตรฐาน (S.D.)=0.97418และด้านการติดต่อ
สื่อสารอยู่ในระดับมากด้วยค่าเฉลี่ย (\bar{X})=3.8555
และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)=0.9856

ผลการศึกษา พบว่า ผู้ประกอบการที่
ยอมรับ และไม่ยอมรับเทคโนโลยี มีระดับของการ
ยอมรับเทคโนโลยีด้านคุณลักษณะของนวัตกรรม
ไม่แตกต่างกัน และผู้ประกอบการที่ยอมรับ และ
ไม่ยอมรับเทคโนโลยี มีระดับของการยอมรับ
เทคโนโลยีด้านการติดต่อสื่อสาร แตกต่างกัน

จากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการ ใช้
ระบบชำระเงินอิเล็กทรอนิกส์ของผู้ประกอบการ
ร้านค้า ตำบลแม่กา จังหวัดพะเยา พบว่า ปัจจัย
ส่วนบุคคลด้านสถานภาพ มีอิทธิพลต่อการ ใช้
ระบบชำระเงินอิเล็กทรอนิกส์ อย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์
(coefficient) เท่ากับ 0.939 ($p = 0.039$) ปัจจัย
ด้านการติดต่อสื่อสาร การประชาสัมพันธ์ใน
เรื่องระบบการชำระเงินอิเล็กทรอนิกส์อย่างทั่ว
ถึงจากธนาคารและทางภาครัฐ อยู่ในระดับมาก
(\bar{X} =3.8667, S.D.= 1.1081)

แบบจำลองการใช้ระบบชำระเงิน
อิเล็กทรอนิกส์ของผู้ประกอบการร้านค้า ใน
ตำบลแม่กา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา มีความ
เหมาะสม โดยมีค่า Percentage Correct ที่ 89.6%
และค่าของ Nagelkerke R Square ที่ 46%

ผลการวิเคราะห์แบบจำลอง มีสมการดังนี้

$$Z = 5.809 + 0.872SEX - 0.234AGE + 0.939STATUS^{*} - 0.627ED - 0.075INCOME - 0.350TYPE - 0.215INNOVATION + 0.364COMMU$$

ในการทดสอบความเหมาะสมของแบบจำลอง (goodness of fit) พบว่าค่าความเป็นไปได้ (likelihood value) มีค่า -2Log likelihood เท่ากับ 99.532 และหากพิจารณาสถิติทดสอบ Hosmer and Lemeshow Test สำหรับตรวจสอบความเหมาะสมของแบบจำลอง มีค่า $\text{Chi-square} = 60.857$ $p\text{-value} = 0.042$ ค่าสัมประสิทธิ์ทุกค่าในสมการถดถอยโลจิสติกส์มีค่าแตกต่างจาก 0 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าสมการถดถอยโลจิสติกส์ของแบบจำลองมีความเหมาะสม หากพิจารณาสถิติทดสอบระดับความสัมพันธ์จากค่า R^2 ของ Cox & Snell และ Nagelkerke หรือที่เรียกว่า Pseudo R^2 พบว่ามีค่า Nagelkerke $R^2 = 0.460$

กล่าวคือร้อยละ 46 ของความผันแปรอธิบายได้ โดยสมการโลจิสติกส์ และการประเมินความแม่นยำของแบบจำลองจากค่าเปอร์เซ็นต์ของการพยากรณ์ถูก (Percentage correct) เท่ากับ 89.60 แสดงว่าแบบจำลองนี้สามารถทำนายจำนวนผู้ใช้ระบบชำระเงินอิเล็กทรอนิกส์ได้ถูกต้องได้ถึงร้อยละ 89.60

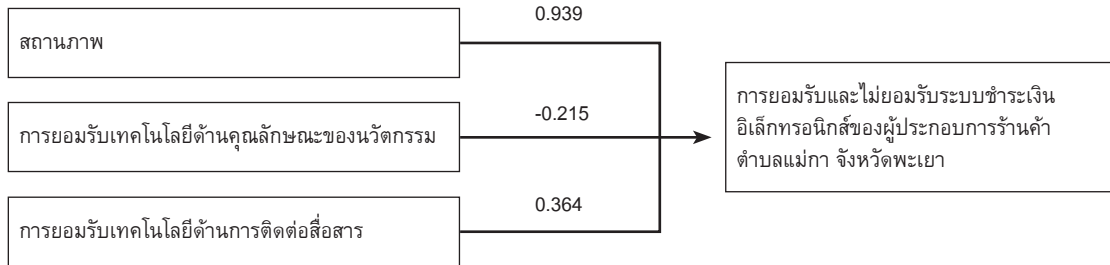
เมื่อพิจารณาค่า Odd ratio จากค่า Exp (B) พบว่าหากปัจจัยส่วนบุคคลด้านสถานภาพเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะส่งผลให้โอกาสที่ผู้ประกอบการร้านค้าจะใช้ระบบชำระเงินอิเล็กทรอนิกส์เพิ่มขึ้น 2.557 เท่า รายละเอียด ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แบบจำลองการใช้ระบบชำระเงินอิเล็กทรอนิกส์

ตัวแปรอิสระ	Coefficient	S.E.	P-value	Exp(B)
เพศ	0.872	0.633	0.168	2.392
อายุ	-0.234	0.257	0.363	0.791
สถานภาพ	0.939*	0.456	0.039	2.557
วุฒิการศึกษา	-0.627	0.662	0.344	0.534
รายได้รวมต่อเดือน	-0.075	0.383	0.844	0.928
ประเภทของกิจการ	-0.350	0.250	0.161	0.705
ด้านคุณลักษณะของนวัตกรรม	-0.215	0.450	0.372	0.970
ด้านการติดต่อสื่อสาร	0.364	0.538	0.271	2.555
Constant	5.809	2.859	0.042	333.133
Method	Enter			
-2Loglikelihood	99.532			
Cox & Snell R Square	0.224			
Nagelkerke R Square	0.460			
Percentage Correct	89.6			
N	240			

* หมายถึง มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ผลการพัฒนาแบบจำลองผลการวิเคราะห์ ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับและไม่ยอมรับระบบรับชำระเงินอิเล็กทรอนิกส์ เป็นดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 แบบจำลองผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับและไม่ยอมรับการใช้ระบบชำระเงินอิเล็กทรอนิกส์

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการใช้ระบบชำระเงินอิเล็กทรอนิกส์ของผู้ประกอบการร้านค้า ตำบลแม่กา จังหวัดพะเยา สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

จากการศึกษาพบว่า สถานภาพ การยอมรับเทคโนโลยีด้านคุณลักษณะของนวัตกรรม การยอมรับเทคโนโลยีด้านการติดต่อสื่อสาร มีผลต่อการยอมรับการใช้ระบบชำระเงินอิเล็กทรอนิกส์ของผู้ประกอบการร้านค้า สอดคล้องกับงานวิจัยของปริญวิศว์ ชูเชิด และฉัตรทอง นกเชิดชู (2559) ที่พบว่า การยอมรับนวัตกรรมบริการโอนเงินและรับเงินโอนพร้อมเพย์และประสิทธิผลในการทำธุรกรรมการเงินผ่านระบบพร้อมเพย์ มีผลต่อการยอมรับเทคโนโลยี ได้แก่ การยอมรับนวัตกรรมด้านคุณลักษณะของนวัตกรรมและด้านการติดต่อสื่อสาร โดยมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับการยอมรับมาก รวมไปถึงการยอมรับนวัตกรรมบริการโอนเงินและรับเงินโอนไม่มีความแตกต่างกันระหว่างคุณลักษณะปัจจัยส่วนบุคคลในด้านเพศ และอายุ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

จากการศึกษาพบว่า ผู้ประกอบการร้านค้า ในตำบลแม่กา จังหวัดพะเยา ยังได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการใช้และประโยชน์จากการใช้ระบบชำระเงินอิเล็กทรอนิกส์ไม่เพียงพอมากนัก โดยจะเห็นได้จากผลการศึกษาที่พบว่า ปัจจัยด้านคุณลักษณะของนวัตกรรมอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากผู้ตอบแบบสอบถามได้รับประโยชน์มากขึ้นจากการใช้นวัตกรรม โดยได้รับความสะดวกสบายและรวดเร็ว รวมไปถึงสามารถทำความเข้าใจกับนวัตกรรมและนำไปใช้ได้ง่าย ในขณะที่ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสาร การประชาสัมพันธ์ในเรื่องระบบการชำระเงินอิเล็กทรอนิกส์อย่างทั่วถึงจากธนาคารและทางภาครัฐ อยู่ในระดับมากเท่านั้น ($\bar{X}=3.8667$, $S.D.=1.1081$) ซึ่งสามารถพัฒนาตัวชี้วัดนี้ให้เพิ่มถึงระดับมากที่สุดได้ ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและสถาบันการเงินต่างๆ อาจมีการสื่อสาร ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ และข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับวิธีการใช้และประโยชน์ของการใช้ระบบการชำระเงินอิเล็กทรอนิกส์ให้กับผู้ประกอบการให้มากยิ่งขึ้น เพื่อที่ผู้ประกอบการจะได้เห็นคุณค่ารวมถึงประโยชน์ และหันมาใช้ระบบการชำระเงินอิเล็กทรอนิกส์มากยิ่งขึ้น ต่อไป

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการใช้ระบบชำระเงินอิเล็กทรอนิกส์ของผู้ประกอบการร้านค้า โดยพิจารณาปัจจัยด้านการรับรู้ความเสี่ยง
2. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการใช้ระบบชำระเงินอิเล็กทรอนิกส์ของผู้ประกอบการร้านค้า โดยพิจารณาปัจจัยด้านคุณภาพของสารสนเทศ
3. ควรมีการขยายพื้นที่การศึกษาการยอมรับ ไม่ยอมรับระบบชำระเงินอิเล็กทรอนิกส์

ในเขตหรือจังหวัดอื่นๆ ที่เป็นเมืองใหญ่อื่นๆ เพื่อนำผลการวิจัยวิเคราะห์และเปรียบเทียบการยอมรับและไม่ยอมรับระบบชำระเงินอิเล็กทรอนิกส์ของผู้ประกอบการในภูมิภาคที่ต่างกัน ว่ามีการยอมรับปัจจัยต่างๆ แตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร ซึ่งจะสามารเป็นข้อมูลประกอบให้หน่วยงานภาครัฐและสถาบันการเงินต่างๆ ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการร้านค้าหันมาใช้บริการระบบรับชำระเงินอิเล็กทรอนิกส์มากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- เพ็ญประภา ศรีประสม. (2560). *ประเทศไทยยุค 4.0*. <https://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:AS1FvHV760wJ:https://s>
- ชนพล กองพาลี. (2563). *มุ่งสู่เศรษฐกิจไร้เงินสด*. https://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:acG3MekCRgUJ:https://www.bot.or.th/Thai/ResearchAndPublications/articles/Pages/Article_21Jul2020.aspx+&cd=2&hl=th&ct=clnk&gl=th
- ปริญวิศรี ชูเชิด และฉัตรทอง นกเชิดชู. (2555). *การยอมรับนวัตกรรมบริการโอนเงินและรับเงินโอนพร้อมเพย์และประสิทธิผลในการทำธุรกรรมการเงินผ่านระบบพร้อมเพย์*. http://research.rpu.ac.th/wp-content/uploads/2017/08/Pariyawit-and-Chatthong_2559pdf?fbclid=IwAR05ICCdkzn-Lgv4JqaQ-bkKJ1gMKFTt3ZjiwIxRPrLQw-Qmzqh1X_5B7bs
- มัทยา ศรีพนา. (2562). *สถานการณ์สังคมไร้เงินของประเทศไทย*. <https://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:cGgXI-HNTIkJ>
- ลวรรณ แสงสนิท. (2562). *พร้อมเพย์*. <https://www.thaipost.net/main/detail/31294>
- วัฒนวงศ์ รัตนาราห. (2560). *การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อทางเลือกจักรยานเพื่อการท่องเที่ยว ในหมู่คนไทยโดยใช้สองทางเลือก โมเดลท้องถิ่น วิศวกรรมศึกษาด้วยตนเอง หลักสูตรมหาวิทยาลััยเทคโนโลยีสุรนารี*. <http://sutir.sut.ac.th:8080/sutir/bitstream/123456789/7442/2/Fulltext.pdf>
- สุริพงษ์ ดันตียนนท์. (2561). *ยุคไร้เงินสดของ Visa*. <https://www.youtube.com/watch?v=IYCvs3ZIH2U>